

الگوریتم‌های تکاملی فالنامه شیخ بهائی

واژگان کلیدی

* الگوریتم‌های تکاملی

* راه‌حل بهینه

* زبان‌های صوری

* زایش شعر

* شیخ بهائی

مریم نورنمایی* ma.namaee@yahoo.com

دانشجوی دکتری زبان‌شناسی همگانی دانشگاه الزهراء (س)

چکیده

هدف از انجام این پژوهش، کشف و استخراج الگوریتم‌های تکاملی در فالنامه‌ای منسوب به شیخ بهائی است. فالنامه شیخ بهائی به‌عنوان مدلی از زبان‌های صوری محسوب می‌شود که در آن بین نظام‌های نشانه‌ای زبان و ریاضی ارتباطی دقیق و متناسب استوار است. این ارتباط نظام‌مند، از یک‌سو، بر پیچیدگی‌های ظاهری فالنامه می‌افزاید و آن را به دانشی از عالم غیب تبدیل می‌کند و از سوی دیگر، دستیابی به پاسخ نهایی را به‌راحتی و به‌سرعت میسر می‌سازد. حروفی که در جدول‌های فالنامه به‌کاررفته‌اند، حروف الفبای زبان فارسی هستند نه حروف ابجد. پس از بررسی جدول‌ها و استخراج روابط ریاضی بین حروف و اعداد، توانستیم سازوکار تنظیم و دستیابی به پاسخ فال را در این فالنامه نشان دهیم و آن را بر مدل الگوریتم‌های تکاملی منطبق بدانیم. این فالنامه دارای نظامی شبکه‌ای و سلسله‌مراتبی از جمعیت راه‌حل‌هاست و جمعیت‌ها دارای روابط دوسویه کل‌به‌جزء و جزء‌به‌کل هستند. تعداد اعضای هر جمعیت با جمعیت‌های کل شبکه از نسبت‌های دقیق ریاضی برخوردارند. در الگوریتم این فالنامه، راه‌حل بهینه دارای مختصات معینی در جدول است و در پیدا کردن آن عملگرهای طول و عرض جغرافیایی در جدول مختصات حروف و عملگر شمارش ۱۲ تایی حروف عمل می‌کنند و هریک از مصرع‌های ۱۸ حرفی راه‌حل بهینه را به‌دست می‌دهند. عملگرهای ارزیابی ترتیب خطی حروف، عملگر تعیین جایگاه واژه‌های قافیه‌ساز و عملگر ارزیابی جابجایی حروف یا مصرع بر راه‌حل‌های نیمه‌بهینه عمل می‌کنند تا راه‌حل بهینه حاصل شود.